

- 2 Pracovní benefity
- 4 Konto Živly
- 8 Příspěvek na bydlení
- 9 Proč nezapomenout na mobil?

„Platy, indexace, energie, důchody... Dokud neobdržíme uspokojivé odpovědi, NEZASTAVÍME SE!“ Pod tímto sloganem se v Bruselu dne 16. prosince konala demonstrace belgických odborářů. Demonstraci podpořila průmyslová odborová federace industriAll Europe v čele s jejím generálním tajemníkem L. Trianglem i Evropská odborová konfederace zastoupená generální tajemnicí Esther Lynch. Demonstraci, které se zúčastnily desítky tisíc odborářů, podpořily i delegace z dalších evropských zemí včetně České republiky. Své zástupce do Bruselu vyslal i Odborový svaz KOVO. FOTO: industriAll Europe

Vážené kolegyně, vážení kolegové!

Rád bych vám v tomto prvním letošním vydání časopisu Kovák popřál do roku 2023 vše dobré, mnoho zdraví, úspěchů, radosti, štěstí... Tím spíš, že pro nás všechny nezačaly první dny nového roku právě nejšťastněji.

Naše politická scéna, ekonomické analýzy i informace o vývoji ve světě nám sugerují pocit, že bychom neměli mít přehnaná pozitivní očekávání. Média každý den modelují naše prožívání a pocity nepříznivými prognózami a zprávami, ať už se týkají ekonomických otázek, pokračování pandemie či velmi často nesmyslné „zelené agendy“. Realitě se nemůžeme vyhnout tím, že před ní budeme zavírat oči. Pokud bychom se o to pokusili, vzápětí nás do reality vrátí složenyky za energie či přemýšlení, jak se vyrovnat s rostoucími životními náklady. Není příjemné a ani jednoduché podívat se realitě do očí a přijmout nepříjemná fakta. V posledních několika letech je jich navíc příliš mnoho, mnohem více než kdykoli předtím. A všechna jsou závažná. Pokud bychom pod tíhou všech těchto kumulovaných problémů rezignovali, čekalo by nás jen jediné – počítat škody a ztráty. Materiální i lidské. Skutečnost, že jste mě pověřili, abych obhajoval a chránil vaše práva a zájmy, je pro mě závazkem absolutně platným. Splnit to, co ode mne očekáváte, je v této době mnohem těžší než kdykoli předtím. Přesto považuji za povinnost udělat všechno, co dokážu, abych takový úkol splnil.

Mohu to ale dokázat jen tehdy, pokud se i vy rozhodnete, že nechcete rezignovat, že nechcete jen počítat škody a ztráty. Můžeme to dokázat jen společně, společnou odvahou, společnou dobrou vůlí a společným cílem.

Roman Ďurčo - předseda OS KOVO

Vyjádření předsedy OS KOVO Romana Ďurčo k prezidentským volbám

S rezignací Josefa Středuly na účasti v prezidentských volbách sice sám za sebe nesouhlasím, ale je pochopitelné, že do těchto prezidentských voleb šlo mnoho našich členů s vizí podpořit kandidáta, který se díky svému působení v odborech velmi dobře orientuje v sociálních otázkách a detailně zná problémy a situaci zaměstnanců v České republice. Fakt, že předseda ČMKOS Josef Středula krátce před prvním kolem voleb

odstoupil, je pro ně nesporně zklamáním a někteří na toto jeho rozhodnutí reagují emotivně.

Jako předseda Odborového svazu KOVO nepovažuji v tuto chvíli za korektní našim členům dávat jakákoli doporučení, koho by měli svým hlasem do funkce prezidenta delegovat. Myslím si, že je to věc osobních postojů a zodpovědnosti každého z nás.

Roman Ďurčo

Milí čtenáři,

ačkoliv máme důvod obávat se, že ne vše, co nám přinese rok 2023, bude příjemné a pozitivní, jistě se dočkáme alespoň některých změn, které s uspokojením uvítáme. Věřím, že jednou z takových osvěžujících změn je i nová grafická podoba vašeho odborového periodika Kovák. Důvodem, proč jsme se pro ni rozhodli, je snaha udělat pro vás čtení odborového časopisu přehlednější, příjemnější, a nabídnout vám časopis v podobě, která bude lépe odpovídat významu vašeho odborového svazu. Společně s týmem redakce věřím, že naši snahu uvítáte, a přejí, ať vám letošní rok přinese pevné zdraví, dostatek klidu a radosti.

Jiří Mareček, šéfredaktor časopisu Kovák

Firmy navyšují benefity

Zaměstnanců je stále nedostatek, a tak firmy opět zvyšují nabídky benefitů. Nejčastějším benefitem je v současné době pružná pracovní doba a dovolená navíc. Vyplývá to z průzkumu portálu Platy.cz. Podle průzkumu se firmy po těžkých covidových letech vracejí k rozšiřování nabídky bonusů, významně tak ubylo zaměstnanců, jimž dnes zaměstnavatel nenabízí žádnou z nadstandardních výhod.

FOTO: Pixabay

Z dostupných dat vyplývá, že jen 11 % zaměstnanců nemělo v roce 2022 nárok na žádný benefit, o rok dříve to bylo 13 %. Stále častěji se v nabídce benefitů objevuje možnost pružné pracovní doby. Tu ještě předloni nabízelo lidem 36 % firem, loni se jejich počet zvýšil na 44 %. Významně vrostla také nabídka „zdravotních bonusů“, především tzv. sickdays, tedy dnů, kdy zaměstnanec nemusí z důvodu nemoci do práce, ale zároveň nedokládá neschopenku. Firmy také stále častěji nabízejí na pracovišti zdarma kávu, čaj

a vodu. V roce 2021 to bylo 26 % zaměstnavatelů, v roce 2022 již 33 %. Řada z nich se snaží udržet zaměstnance také prostřednictvím bonusů za to, že po určitou dobu setrvávají ve firmě, v roce 2022 bylo takových firem 18 %.

Nedostatek zaměstnanců nutí firmy hledat cesty, jak lidi nejen udržet, ale také získat nové. Stále častěji tak motivují své vlastní zaměstnance, aby sami pomáhali vytipovat a přilákat nové pracovníky. V roce 2021 nabízelo celých 15 % firem svým zaměstnancům bonus za doporučení nového kandidá-

ta na obsazení pracovního místa, loni to bylo o 3 % více, tedy 18 %. „Hlavním důvodem rozšiřující se nabídky bonusů ve firmách je pochopitelně snaha získat nové lidi, ale současně i tady sehraávají odbory zásadní roli. Při kolektivním vyjednávání se dlouhodobě neomezují jen na mzdové podmínky, ale samy navrhuji a prosazují zaměstnanecké výhody, které jdou daleko nad rámec toho, co by jinak zaměstnavatel lidem nabídl. Asi nejlepším příkladem je dovolená navíc, bez dlouhodobého tlaku vyjednávacích týmů odborů by zdaleka nebyla tak běžná, jako je dnes,“ dodává předseda Odborového svazu KOVO Roman Ďurčo.

„U profesí, které zastávají zaměstnanci se základním a středním vzděláním bez maturity, jsou nejčastějším benefitem stravenky, podle portálu platy.cz je to 54 % zaměstnanců, druhým nejčastějším benefitem je penzijní připojištění, kterého může využívat 49 % zaměstnanců,“ uvedl Tomáš Dombrovský ze společnosti LMC, která provozuje portály jobs.cz a práce.cz. 46 % zaměstnanců získává jako benefit občerstvení na pracovišti a 43 % závodní stravování. Týden dovolené navíc má k dispozici 41 % zaměstnanců.

Michaela Kadlecová

Minimální mzda se zvyšuje

Minimální mzda se od roku 2023 zvyšuje o 1100 Kč, nyní činí 17 300 Kč. Roste také část zaručených mezd, které se vyplácejí podle náročnosti, odbornosti a odpovědnosti práce. Podle OS KOVO měl být nárůst vyšší.

Z osmi stupňů zaručených mezd se zvedají jen dva, a to ten nejnižší a nejvyšší. Nově budou činit 17 300 Kč a 34 600 Kč. „My s tím nesouhlasíme. Nárůst mzdy by se měl objevit ve všech třídách. Pokud bychom od toho upustili, může se stát, že i vzdělaným lidem bude nabízena minimální mzda,“ okomentoval toto zvýšení Roman Ďurčo, předseda OS KOVO. Minimální hodinový výdělek se zvedá z 96,40 na 103,80 Kč,

měsíčně o 1000 Kč. „Zvýšení minimální mzdy na úroveň 17 300 Kč je pro nás stále málo. My od léta avizujeme, že by měla vzrůst o 2000 Kč, protože rostou ceny energií, je inflace a máme jednu z nejnižších minimálních mezd v Evropě,“ prohlásil Roman Ďurčo.

Zaručené mzdy se pohybují od nejnižšího výdělků do jeho dvojnásobku. Spodní vzroste z 16 200 na 17 300 Kč. Horní je nově 34 600 Kč místo dosavadních 32 400 Kč, tedy 207,60 Kč na hodinu místo 192,80 Kč. Druhý až sedmý stupeň zaručené mzdy zůstávají stejné jako loni. Podle ministerstva práce se tak zmírní tlak na růst mzdových nákladů ve firmách. Zaměstnavatelé to uvítali, odbory naopak kritizovaly.

Podle OS KOVO je velkým problémem to, že neprobíhá sektorový dialog. „Pokud by fungoval v české republice sektorový dialog a vznikaly by kolektivní smlouvy vyššího stupně, pak bychom netlačili na růst minimálních mezd takovým tempem, i co se týká zaručených mezd. Dialog nefunguje, kolektivní smlouvy vyššího stupně jsou v jednotkových případech. Pokud by byla legislativa upravena tak jako v jiných zemích směrem na západ, pak by to bylo mnohem snazší. Vzhledem k tomu, že to tak není, je zde spousta zaměstnanců, kteří jsou odkázáni na růst minimální a zaručené mzdy,“ upozornil Roman Ďurčo.

Michaela Kadlecová

Vítkovice Steel: Mzdy a odměny vzrostou až o 12 %

Zaměstnancům ostravské hutní společnosti Vítkovice Steel porostou v příštím roce při splnění stanovených kritérií mzdy a odměny celkově až o 12%. Do mzdy jim od dubna přibude v průměru 1200 Kč. Na novém znění kolektivní smlouvy na dalších pět let a na mzdovém vývoji a zaměstnaneckých benefitech pro příští rok se v prosinci loňského roku dohodli zástupci vedení a odborů.

„Je potřeba si uvědomit, v jak složité době pro průmysl se pohybujeme. Letošní rok nám ukázal, jak výrazně může být situace proměnlivá, ale i v takové situaci musejí odbory a vedení fungovat a spolupracovat,“ řekl ke kolektivnímu vyjednávání předseda podnikové odborové organizace a současně předseda OS KOVO Roman Ďurčo. Podle jeho slov vstupovaly odbory do vyjednávání s většími ambicemi. S výsledkem, který zohledňuje komplikovanou situaci v tomto odvětví, ale mohou být zaměstnanci spokojeni. Průměrná mzda v podniku je bez managementu 43 347 Kč, firma má v současnosti téměř 900 zaměstnanců.

„Aktuálně nás trápí vysoké ceny energií, komplikace v logistice a slabá poptávka po ocelářských výrobcích, ale v prvních třech čtvrtletích se nám dařilo a předpokládáme, že v příštím roce se situacelepší. Pracujeme na úsporných opatřeních a soustředíme se na obchod a zajímavé zakázky. Proto si můžeme dovolit zaměstnancům přidat,“ uvedl pro ČTK generální ředitel společnosti Vítkovice Steel Radek Strouhal.

Zaměstnanci budou mít podle nové kolektivní smlouvy při splnění všech kritérií průměrně až o 12% více než v současnosti po započtení odměn, benefitů a úprav. „Zaměstnancům přibude do mzdy od 1. dubna 2023 v průměru 1200 Kč a další peníze do benefitních a bonusových programů. Získají například letní bonus ve výši 3000 Kč a vánoční bonus 5000 Kč při splnění hospodářských ukazatelů,“ uvedla firma. Nová kolektivní smlouva uzavřená na pět let, do konce roku 2027, přinese zaměstnancům například už od ledna zvýšení všech evidovaných příplatků – za noční směny, rizika na pracovišti, pohotovost apod. Součástí dohody je

i navýšení odstupného při organizačních změnách a další dílčí úpravy zejména vázané na změny v zákoníku práce.

„Je pro nás důležité, aby zaměstnanci vnímali, že si jejich práce vážíme. Udržet zaměstnanost a jistotu pro vás všechny je naším dlouhodobým cílem, zejména pak ve složitém období, které zažívá celá Evropa. Děkujeme odborové organizaci za to, že k jednání přistupovala

i přes časté neshody velice konstruktivně a že byla ochotna vést dialog nad

širokou škálou témat, který nakonec vyústil ve vzájemnou dohodu,“ doplnila personální ředitelka společnosti Kateřina Nogolová.

Vítkovice Steel jsou tradičním evropským výrobcem válcovaných výrobků z oceli, 70 % produkce vyváží. Společnost vlastní národní investiční fondy ze zemí bývalého Sovětského svazu. (red, ČTK)

„Je potřeba si uvědomit, v jak složité době se pohybujeme.“

FOTO: Vítkovice Steel

Konto Živly pomáhá v nouzi

OS KOVO pomáhá svým členům nejenom, pokud jde o jejich pracovní místa. Díky Kontu živelních pohrom, které vzniklo spontánně po velkých povodních před 20 lety, je možná získat zásadní příspěvek pro opravu živlem poničeného domova. Loni OS KOVO vyplatilo podporu ve výši několika set tisíc korun.

Živelní pohromy mohou postihnout každého z nás. Ačkoli žijeme v mírném podnebním pásmu, i zde hrozí záplavy, vichřice, ba dokonce i tornáda, jak ukázala nedávná historie. Ničivou sílu mají požáry. Při všech těchto pohromách přichází k újmě majetek, který má největší hodnotu, naše domovy. Členům OS KOVO v těchto případech pomáhá Konto živelních pohrom.

„Konto bylo založeno spontánně jako reakce na ničivé povodně v ČR v roce 1997 a 2002, které postihly i členy OS KOVO. Napřed byly v těchto letech zřizovány speciální povodňové účty, kam posílali pomoc jak členové, tak ZO OS KOVO a také odbory ze zahraničí. Vznikaly tzv. povodňové komise apod. Později se z historicky povodňového Konta zrodilo oficiálně Konto živelních pohrom v říjnu roku 2009 usnesením Rady OS KOVO. Od té doby s několika změnami existuje dodnes,“ uvedl Tomáš Valášek, místopředseda OS KOVO.

Povodně, vichřice nebo požáry trápily členy OS KOVO i v loňském roce a podpora z Konta se vyšplhala do výše několika set tisíc. „V loňském roce jsme vyplatili celkem 377 tisíc Kč členům OS KOVO ze ZO SEM Drásov, ZO při FAB,

ZO MAGNA BOHEMIA, ZO Hyundai Czech, ZO Bühler CZ, ZO Evobus Holýšov, ZO ŽELEZÁRNY HRÁDEK a také SČ Fischer automotivesystems,“ informoval Tomáš Valášek. Nejčastěji se řeší různá poškození ze silných bouří, jako např. při tornádu v červnu 2021 na Jižní Moravě, a lokální záplavy, letos to byly bohužel ve velké míře požáry.

Do Konta živelních pohrom plynou prostředky z několika stran. Jednak jde o dobrovolný členský příspěvek základních organizací OS KOVO ve výši nejméně 10 Kč na člena OS KOVO. Dále dobrovolný členský příspěvek ve výši nejméně 10 Kč, který je hrazený samostatně členy OS KOVO evidovanými v těch ZO, které neodvedou dobrovolný členský příspěvek. Do Konta přispívá také OS KOVO, a to příspěvkem odvedeným na Konto za členy OS KOVO, kteří jsou evidovaní při RP OS KOVO ve výši nejméně 10 Kč za každého takového člena. Další doplatky jsou hrazeny ze zdrojů OS KOVO, a to ve výši 100 % částek. Tento příspěvek ze společných zdrojů OS KOVO se jednorázově doplácí v plné výši vždy v okamžiku, kdy celkový stav Konta poklesne pod hranici 5 mil. Kč. Příspěvek z konta mohou čerpat ti čle-

nové OS KOVO, kterým bylo v důsledku živelní pohromy poškozeno bytové zařízení nebo došlo k poškození či zničení rodinného domu či bytu, ve kterém je člen přihlášen k trvalému pobytu a který trvale užíval v rozhodném období. Netyká se poškození či zničení garáží, chat a rekreačních domků, které má člen ve vlastnictví. „Právo na výplatu sociální podpory má člen v tom roce, kdy ZO, v níž je evidován, případně on sám, uhradili dobrovolný členský příspěvek na Konto. Výjimku z tohoto ustanovení může stanovit výkonné vedení OS KOVO,“ připomněl Tomáš Valášek.

Jak se o příspěvek přihlásit? „V reálném životě stačí, aby se člen OS KOVO, který byl postižen nějakou živelní pohromou, obrátil na svého předsedu ZO, na příslušné RP OS KOVO či přímo na moji osobu, protože mám tuto oblast na starosti. Celá pravidla a všechny informace včetně potřebných formulářů jsou ke stažení pro funkcionáře na intranetu (<https://www.oskovo.cz/intranet/sluzby-clenum/pomoc-pri-zivelnich-udalostech>) a pro členy OS KOVO na webové aplikaci <https://clen.oskovo.cz>. Zde si tak může každý člen ze ZO zkontrolovat i to, zda jeho mateřská ZO již na daný kalendářní rok tento dobrovolný příspěvek zaslala,“ upozornil Tomáš Valášek. *Michaela Kadlecová*

Konto živly pomáhá od povodní 2002

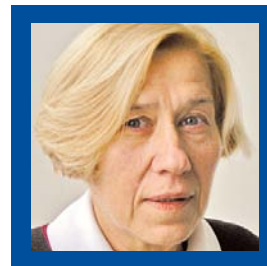
Předseda ZO OS KOVO SEM Drásov František Urbánek předal loni symbolický šek na 60 tisíc Kč postiženému členovi Petrovi Görnerovi. Foto: ZO OS KOVO SEM Drásov

Právo

JUDr. Marie Stodolová

právnička Praha

Údržba chodníku

Kdo odpovídá v zimním období za úklid chodníku, resp. či je to povinnost a kdo mě odškodní, pokud uklouznu, způsobím si poranění a v této souvislosti i finanční škodu.

P. R., Beroun

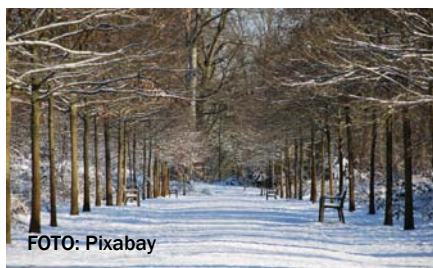

FOTO: Pixabay

Postačí slabý sněhový poprašek či namrzající déšť a úklid chodníku je okamžitě v popředí našeho zájmu, resp. vlastníci domů a pozemků se zajímají o své povinnosti ohledně údržby chodníku. Kdo odpovídá za zimní úklid, pravidla a povinnosti a hlavně bezpečnost chůze po tomto chodníku, tak to je hlavním tématem v zimním období.

Základní otázkou je, kdo je povinen chodník udržovat?

Jakmile chodník zapadne sněhem, můžeme vidět obyvatele domu či bytu s lopatou, jak odklízejí sníh z chodníku, ačkoli v roce 2009 vešla v platnost novela zákona o pozemních komunikacích (ZPK) zbavující je této povinnosti.

Zákon **č. 13/1997 Sb.**, o pozemních komunikacích (dále jen „**ZPK**“), který danou problematiku upravuje, prošel zásadními změnami. Převratný byl zejména rok 2009, kdy „chodníková novela“ zbavila většinu soukromých vlastníků tíhy odpovědnosti za škody vzniklé na chodnicích přiléhajících k jejich domům.

Od té doby je to podle § 27 odst. 3 ZPK vlastník místní komunikace nebo chodníku, kdo je povinen nahradit škody, jejichž příčinou byla závada ve schůdnosti chodníku, místní komunikace nebo průjezdního úseku silnice, pokud neprokáže, že nebylo v mezích jeho možnosti tuto závadu odstranit, u závady způsobené povětrnostními situacemi a jejich důsledky takovou závadu zmírnit ani na ni předepsaným způsobem upozornit.

V obcích tedy bude převážná část chodníků **ve vlastnictví obce**. Existují ovšem např. přístupové chodníky k bytovým domům, které mohou

být umístěny na pozemcích patřících vlastníkům domu. V takovém případě je jejich údržba povinností těchto vlastníků.

Zcela v povinnosti vlastníka domu je péče o schody před domem a bezprostřední prostor před vstupem do budovy. Tady obyvatel domu přichází s kluzkým povrchem poprvé do kontaktu a zejména na schodech je riziko uklouznutí vysoké.

Zranění se však musí **prokazatelně stát** z důvodu špatného stavu pozemní komunikace a chodci či řidiči se musejí sami přizpůsobit aktuálním meteorologickým podmínkám.

Vlastník chodníku může také prokázat, že nebylo možné odpovídající stav chodníku zajistit, např. kvůli nenadálé sněhové kalamitě, kdy třeba nepřetržitě sněží 24 hodin. Zákon doslova uvádí, že odpovědnost za škodu související se stavem chodníku může vzniknout jedině tehdy, pokud se neprokáže, že nebylo v mezích možnosti tuto závadu odstranit.

Jako chodec můžete vznést dotaz, zda je v nějakém předpise stanoveno, do kolika hodin ráno musí chodník být uklizen, resp. zda existuje nějaký standard uklizení. Zákon obecně podmínky pro údržbu chodníků ani standardy úklidu nijak nedefinuje.

U obecních komunikací, resp. chodníků jsou časy a standardy údržby obvykle stanoveny obecní vyhláškou, jejíž dodržování kontroluje příslušný obecní úřad.

Rovněž žádný předpis nestanoví, čím se může povrch chodníku posypat, a tak zajistit jeho lepší schůdnost. Ovšem obec může vyhláškou stanovit seznam přípustných prostředků a způsob jejich užití. V některých místech dále může využití konkrétních, především chemických prostředků narážet na omezení plynoucí z ochrany přírody a krajiny (např. obce v chráněných územích).

Pád na chodníku není jediným úskalím, které zima ve městě přináší. Pozor také na zranění způsobená pádem sněhu nebo rampouchu ze střechy. I za ně je zodpovědný majitel nemovitosti.

Zákon však platí pro obě strany – jak řidiče, tak i chodce – a nezbavuje je zcela odpovědnosti: **Závadou ve schůdnosti nebo sjízdnosti se rozumí taková změna, kterou nelze předvídat.**

Jestliže však sníh pokryje celou ulici, je tato závada ve schůdnosti jasná a chodci by této závadě měli způsob pohybu přizpůsobit.

V případě úrazu nebo jiné škodní události se ale vždy posuzuje a vyhodnocuje daná konkrétní situace, kterou nelze do obecného stanovení zahrnout. Na straně řidičů a chodců je také odpovědnost za vstup na úseky komunikace, na kterých se pro jejich malý dopravní význam nezajišťuje sjízdnost a schůdnost a vlastníci je označí podle předpisů. Jedná se o viditelně umístěnou informaci, že se komunikace v zimních měsících neudržuje a chůze je zde na vlastní nebezpečí. Jak je zde zřejmé, za úraz nesete vlastní odpovědnost.

Pro případ úrazu na neuklizeném chodníku mohou vlastníci domu nebo komunikace uzavřít pojištění odpovědnosti za škodu. Z tohoto pojištění se hradí škody na životě a zdraví a škody na majetku včetně následných finančních škod.

Když si tedy chodec zlomí nohu na chodníku, který spadá pod správu SVJ nebo BD, které je pojištěné, odškodnění poškozenému zaplatí pojišťovna. Vždy je však důležité se před podpisem smlouvy zajímat o to, co všechno a v jakém rozsahu pojištění kryje.

Upozorňuji však, že ne všechna zranění jsou odškodněna, neboť poškozený musí vzniklou škodu dokázat. Důležité je si obstarat svědky nehody, ať jím je náhodný kolemjdoucí, přivolaná hlídka městské policie nebo pracovníci záchranné služby. Řešením je i fotodokumentace stavu chodníku.

Náhrada škody se nevztahuje na nehody, které si chodec zavíná sám. Jedná se o případy, kdy se poškozený nechová přiměřeně situaci, např. nepoužil odpovídající zimní obuv nebo nevyužil odklizeného chodníku na protější straně silnice.

Práva spotřebitele

Nevyžádaný telefonát

JUDr. Zdeňka Vejvalková,

specialistka na spotřebitelské a občanské právo, Brno

Neustále mi vyvolává z neznámého čísla paní s nabídkou léčivých doplňků stavy. Nenechá se zastavit a volá opakovaně. Nevím, co s tím. Jak se takovým útokům mohu bránit?

Z. K., Brno

FOTO: Pixabay

Nejste sám, komu se toto děje. Ačkoli klient volajícímu nedal svolení k zaslání SMS či e-mailů ani k telefonickému kontaktu v obchodních nabídkách, volá mu. Dokonce i přes zákonný zákaz nevyžádaného telemarketingu roste počet agresivních reklam nabízejících různé zboží, úspory na energiích či výhodné pojištění.

Největší problém je v tom, že své číslo nemusíte nikomu sdělit, ale prodejci ve snaze prodat vytáčená čísla náhodně, mohou je najít na internetu apod. I v těchto případech je zákonem o elektronických informacích stanoveno, že jde o problém, protože pokud se těchto čísel použije více, jde o seznam osobních či jiných údajů. Ti, jimž byla čísla

přidělena, totiž nevedli, že si přejí být kontaktováni za účelem marketingu.

Problém je řešitelný

Je možné získat od operátora informace o tom, kdo vám volá, a pak na volajícího podat stížnost na Český telekomunikační úřad a Úřad pro ochranu osobních údajů. Zneužívání telefonních čísel řeší především druhý jmenovaný úřad. Hlášení těmto úřadům musejí být úplná, informace najdete na jejich stránkách.

Jak nachytat tyto nelegální „aktivisty“?

Poznáme je, když si na tyto otázky odpovíme „ano“:

- Nikdy jsem nedal souhlas s marketingovými hovory.
 - I tak mi někdo neznámý nabízí zboží či služby.
 - Volá společnost, se kterou jsem nikdy nekomunikoval ani od ní nic nekupoval.
 - Zeptal jsem se, odkud mají moje telefonní číslo, a volající označil jako zdroj kontaktu veřejný seznam nebo náhodně generované číslo.
- Případy, kdy se nejedná o porušení citovaného zákona:
- Účelem není nabídka zboží či služeb, např. volající provádí výzkum veřejného mínění.

- Zdrojem kontaktu není veřejný seznam, volá např. vaše banka.

Pokud se však přestupek prokáže, hrozí firmě vysoká pokuta, a to ve výši až 50 mil. Kč nebo až 10 % z čistého obrátu.

Pokud nemáte zájem a více se nechcete s volajícím bavit:

- Zeptáte se, kdo volá, proč volá, odkud má vaše číslo.
- Sdělíte, že jste nevyjádřil souhlas se svým kontaktováním.
- Pokud volající tvrdí, že váš souhlas má, ihned ho odvoláte a budete požadovat výmaz svých osobních údajů.

Máte právo nic neřešit!

- Sdělíte, že vás hovor obtěžuje a odporuje právní úpravě.
- Cizí číslo si můžete v mobilním telefonu zablokovat.
- Hovor hned zrušíte, pokud volá znovu, nereagujete.

Opravdu se nemusíte stydět si prosadit své, stydět se má ten, kdo si dovolí vás obtěžovat a nutit vás, co nechcete. Nejste hlupák, abyste nevěděl, kam máte zajít nebo kde hledat slušné nabídky, pokud máte o nějaké zboží či službu zájem. Neděje se tak z lásky k vám, ale z lásky k penězům.

Darování nemovitosti nezletilému vnoučeti

Je možné darovat rodinný dům vnoučeti? Mám sice dceru a syna, ale vůbec je nezajímám. Je tomu tak přesto, že jsem vážně nemocná. Kvůli tomu bych chtěla své záležitosti vypořádané. Jediný z rodiny, kdo za mnou jezdí a pomáhá mi, je vnuk, ten však ještě nemá 18 let. Nevím, zda jde nemovitost darovat někomu z rodiny, zda musí vyplatit ostatní dědice, kteří připadají v úvahu, ani zda je možné darovat dům vnukovi, a přeskočit tak své vlastní děti. V domě bych chtěla dále bydlet.

E. M., Brno

Darování mezi rodinnými příslušníky možné je a často se využívá. Darovat můžete i cizímu člověku, pokud si to přejete, např. za péči o vás. Jinak řečeno, za svého života smíte ze svého majetku darovat, co chcete, kolik chcete, komu chcete. Pokud jde o darování v rodině, nemají ostatní členové rodiny právní

nárok na žádné „vyrovnání“ či „odškodnění“.

Darování není nijak spojeno s dědickým právem, tedy s dědici. Jde totiž o to, že darováním rozhodujete o svém majetku ještě za života, a vzdáváte se tím svého vlastnického práva. Dědění je dáno zákonem – dědickými třídami

nebo závětí, která má před zákonem přednost.

V těchto případech se rozhoduje o majetku zůstavitele až po jeho smrti.

Výhodou u závěti je to, že po dobu života je zůstavitel vlastníkem svého majetku a má právo ve všech věcech týkajících se tohoto

majetku rozhodovat. A může ji kdykoli změnit dle aktuálního dění a vývoje vztahů v rodině.

Pokud nemovitost darujete, stává se obdarovaný jejím majitelem. V době úmrtí dárce pak ostatní dědici tuto nemovitost nemohou dědit, jelikož již není jeho majetkem. Výhodou darování nemovitosti je rychlost, jednoduchost a poměrně nízké náklady – většinou jen za sepsání darovací smlouvy. Doporučuji tuto sepsat u advokáta, který zajistí i vklad do příslušného katastru nemovitostí. Advokáti mají smluvní ceny, proto jich oslovte více. Sdělte, co potřebujete, a zeptejte se, kolik si budou za tuto službu účtovat. Poté, co se rozmyslíte, oslovte toho, který vám bude vyhovovat termínově i cenově.

Pokud jde o další náklady, je třeba říci, že v současné době jsou nejbližší příbuzní osvobozeni od povinnosti hradit z nabytého majetku daň z příjmu.

Darovat nemovitou věc je možné i nezletilému dítěti. Stejně tak i movitou věc či věci.

U nemovitosti je však třeba počítat s tím, že je nutné splnit navíc určité formální povinnosti. Je třeba podat návrh na schválení darování nezletilému opatrovníckým soudem. Toto soudní řízení musí proběhnout, protože zajišťuje práva nezletilého. Soud zjišťuje, zda předmětný převod nemovitosti je v zájmu

nezletilého a zda s ním nejsou spojena nepřiměřená rizika. Až po nabytí právní moci rozsudku tohoto soudního řízení je možné na základě darovací smlouvy podat návrh na vklad vlastnického práva do katastru nemovitostí. Teprve tímto vkladem je smlouva účinná. Nezbytnou přílohou návrhu je darovací smlouva se všemi náležitostmi a originál nebo ověřená kopie rozsudku opatrovníckého soudu.

Pokud jste výlučný vlastník nemovitosti, kterou chcete vnukovi darovat, neměl by být problém.

Vypořádání mezi sourozenci či jinými příbuznými není povinností dárce ani obdarovaného.

Pro úplnost uvádím, že svoji nemovitost můžete darovat celou nebo pouze její poměrnou část. Také ji můžete darovat jednomu nebo ji rozdělit mezi více obdarovaných. Případně si jako dárce můžete do budoucna ponechat na své nemovitosti určitý spoluvlastnický podíl. I tyto podíly musejí být zapsané v katastru nemovitostí. U nemovitosti, která se rozděluje, musí být naplněna možnost ji fakticky rozdělit. Nejčastěji se rozdělení využívá např. u pozemků, kdy dárce daruje část pozemku za účelem stavby rodinného domu pro jiného. V takovém případě je nutné mít od geodeta zpracovaný specializovaný geometrický plán na rozdělení, oddělení

části pozemku a je třeba i schválení stavebním úřadem. Záleží tedy jen na dárce, jak se rozhodne. V těchto případech doporučuji sjednat si služby advokáta, neboť může jít i o složité převody a mohlo by dojít k pochybení.

Pokud si nebudete ponechávat žádnou část nemovitosti a darujete ji celou, ale přesto zde chcete dožít a nemovitost užívat, nezapomeňte tuto skutečnost sdělit tomu, kdo bude sepsovat darovací smlouvu. Ten do smlouvy zapracuje to, že vám obdarovaný zřizuje na celé nemovitosti (což vám zajišťuje větší ochranu) nebo její části právo doživotního bydlení a užívání. Jde o vaše osobní právo, které zaniká až vaší smrtí. Lze ho zrušit i tehdy, pokud by nastala skutečnost, která by např. vylučovala využití tohoto vašeho práva (např. nutnost trvalého využití zařízení určeného pro seniory).

Do smlouvy lze zakotvit i povinnost obdarovaného o vás pečovat v době nemoci či stáří apod. Také by mělo být uvedeno, zda se jedná o bezplatné bydlení a užívání (bez nájmu) a jak budou hrazeny náklady za užívání nemovitosti (elektrina, plyn, vodné, odvoz odpadků, opravy). Jak budou rozdělovány výnosy např. ze zahrady, pole apod. Toto může být upraveno též samostatnou smlouvou.

JUDr. Zdeňka Vejvalková

Bydlení

Zvýšení nájemného o více než 20 %

Bydlím v nájmu. Nájemní smlouvu mám na dobu neurčitou. Pronajímatel mi navrhl zvýšení nájemného o více než 20 %, a to ještě zpětně. Upozornila jsem ho, že může zvýšit nájemné o 20 % jednou za tři roky a že zpětně zvyšovat nelze a také že od posledního zvýšení musí uplynout 12 měsíců. Vysmál se mi. Sděлил mi, že pravidla určuje on a že jestli se mi to nelíbí, můžu jít. Znovu jsem jej upozornila na to, jak je to s výpovědí v občanském zákoníku, že důvod k výpovědi nemá. Vše rádně a včas hradím, v bytě a domě se chovám slušně. Jak se mám zachovat. Pronajímatel nachystal dodatek nájemní smlouvy se zvýšeným nájemným. Když podepíšu, budu mít pořád ještě únosné nájemné, než když dostanu výpověď a budu si hledat nové, rozhodně dražší bydlení.

F. P., Mělník

Z vašeho dotazu je patrné, že se v problematice zvyšování nájemného velmi dobře orientujete. Také víte, že pronajímatel musí mít k výpovědi nájmu bytu zákonný důvod, a že na návrh na zvýšení nájemného máte dva měsíce na rozhodnutí či vyjednávání o navržené výši nájemného. Pokud návrh do dvou měsíců neodsouhlasíte, může pronajímatel

ve lhůtě dalších tří měsíců podat návrh k soudu. Soud pak určí výši nájemného v místě a čase obvyklou, a to zpětně od podání návrhu. Musíte si vyhodnotit a podle toho se rozhodnout, zda navržená výše nájemného (přestože překračuje 20% navýšení za poslední tři roky) není nižší než výše obvyklého nájemného v dané lokalitě. Soud by pro

vás pak znamenal nejen velkou psychickou a časovou zátěž, ale hlavně finanční zátěž (doplnění nájemného zpětně od podání návrhu, soudní výlohy protistrany). Dodávám ještě, že moje odpověď na váš dotaz vychází pouze z údajů v dotazu uvedených. Pro přesnější odpověď vám doporučuji navštívit např. poradnu Sdružení nájemníků ČR.

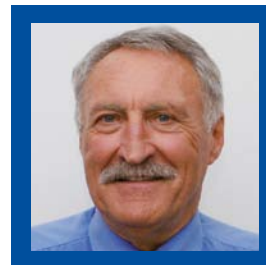
JUDr. Jitka Kocianová,

poradkyně Sdružení
nájemníků ČR

Bydlení

Ing. Milan Taraba

předseda sdružení na ochranu
nájemníků

Nemáte nárok na příspěvek na bydlení?

O příspěvek na bydlení nežádají zdaleka všichni, kdo na něj mají nárok. Přitom jde o hlavní nástroj pomoci proti současným vysokým cenám energií. Až pětina všech domácností o tyto peníze přichází.

Příspěvek na bydlení je určen pro domácnosti, které vydávají na bydlení více než 30 % svých příjmů. Nově to bude platit i pro obyvatele Prahy, u nichž byla dosud hranice 35 %. Příspěvek na bydlení je nárokový a žadatelé nepodléhají majetkovému testu. Podle odborných odhadů a průzkumů splňuje podmínky pro přiznání příspěvku 24 % domácností v ČR, žádost však podalo jen něco málo přes 4 %. A to je značný problém. Těžko si představit, jak by pracoviště úřadu práce zvládala situaci, pokud by se počet žadatelů výrazně zvýšil. Zaslání příspěvku opožděně je lokálním problémem. Dle našich poznatků někde vše funguje, ale jsou místa, především

ve velkých městech, kde nestačí včas žádosti vyřizovat. Především v době virových nárazů zůstávají pracovníci doma, když sami onemocní nebo pečují o nemocné děti.

Další úpravou je změna konstrukce normativních nákladů na bydlení. Tato úprava pomůže zvýšením příspěvku především lidem z menších domácností (důchodci, samoživitelky) a též u menších měst a obcí. Zvyšují se i normativní náklady u domácností, které topí pevnými palivy. To se týká zejména domácností s vlastním domkem. Průměrná výše příspěvku je asi 4 000 Kč měsíčně a od letošního roku se nebudou muset dokládat příjmy a náklady na bydlení za čtvrté čtvrtletí 2022, pokud nevzrostly náklady na bydlení nebo poklesly příjmy. Výše příspěvku se po úpravách může pohybovat i v řádech tisíců korun, ve velkých městech u osamělých seniorů s důchodem 16 000 Kč může činit

příspěvek až 10 000 Kč měsíčně. Výrazně vzrostou příspěvky i samoživitelkám s malým dítětem.

Úprava normativů je cestou správným směrem, stále však zejména ve velkých městech přetrvává plošný systém nákladů. Přitom je zřejmé, že např. v Praze je velký rozdíl v nákladech mezi okrajovými částmi města a lukrativními lokalitami.

Praktické příklady výpočtu

Samoživitelka s dvanáctiletým synem z Jablonce nad Nisou:

Měsíční příjem činí 14 795 Kč, přírůstek na dítě 1 470 Kč, náklad na bydlení v nájemním bytě 16 500 Kč. Nárok na příspěvek na bydlení ve výši 10 258 Kč.

Seniorka z Prahy:

Starobní důchod ve výši 17 000 Kč a náklady na malý nájemní byt 13 000 Kč. Nárok na příspěvek od ledna 2023 ve výši 7 900 Kč.

Bydlím 30 let v nájmu v bytě, jehož vybavení (kuchyňská linka, dřez, sporák) je staré několik desetiletí. Za toto vybavení mám na evidenčním listu bytu uvedenou částku, která je mi přičítána ke smluvnímu nájemnému. Slyšel jsem, že vyhláška, která se vybavením bytu zabývá, je již dávno zrušena. Domnívám se tedy, že bych za vybavení bytu neměl pronajímateli platit. Ještě podotýkám, že se o vybavení řádně starám. Jaký je váš názor?

M. P., Praha

Pronajímatel už nesmí po nájemci požadovat tzv. zálohu, pravidelný poplatek či nájemné za vybavení bytu. Občanský zákoník s účinností od 1. ledna 2014 změnil a upravil práva a povinnosti pronajímatele a nájemce jinak, než tomu bylo před tímto datem podle dřívějších předpisů. Nelze tedy již osm let nutit nájemce, aby kromě plateb nájemného a záloh za služby spojené s užíváním bytu hradil pronajímateli např. příspěvek do fondu oprav, příspěvek na správu domu či pojištění domu, příspěvek na stavební úpravy domu či bytu, aby se finančně podílel na odstraňování závad na domě. K těmto platbám, které již nemůže pronajímatel po nájemci požadovat, patří i poplatek či nájemné za vybavení bytu. Byt lze pronajmout s vybavením nebo bez něj, tuto skutečnost by měl pronajímatel zohlednit ve výši nájemného. Za byt vybavený např. kuchyňskou linkou, sporákem, myčkou,

pračkou, chladničkou, nábytkem apod. bude nájemce vždy hradit vyšší nájemné než za byt nevybavený, do kterého si bude všechno pořizovat na vlastní náklady. Někteří pronajímatelé v rozporu s tímto ustanovením stále předepisují nájemcům jako další platbu spojenou s užíváním bytu právě nájemné za vyba-

vení bytu. Pokud nájemci pobírají příspěvek na bydlení, úřady práce jim tyto poplatky nemohou uznat a do nákladů na příspěvek na bydlení se nezapočítávají. I s ohledem na stáří vybavení bytu oslovte pronajímatele a dohodněte se na tom, že je třeba tuto platbu v evidenčním listu upravit na nulovou hodnotu.

FOTO: Pixabay

Do hor jedině s mobilem

Hory dokáží překvapit, a to i ty naše české. Ztratit se a dostat se do problémů, které ohrožují vaše zdraví a život, můžete i v nadmořské výšce kolem 1000 metrů. Naštěstí i zde lze využívat moderní technologie. Proto je dobré mít s sebou na výšlapu do hor nabitý mobil. Které aplikace vám mohou doslova zachránit život?

Michaela Kadlecová

Aplikace Záchranka

Jde o aplikaci, která vznikla původně jako bakalářská práce nynějšího vývojáře Záchranky Filipa Maleňáka na VUT v Brně. Díky mnoha partnerům se z ní stala oficiální aplikace, která umožňuje přímé spojení se záchrannou službou. Aplikaci si můžete zdarma stáhnout na www.zachrankaapp.cz. Aby vše fungovalo, jak má, je třeba nejprve v aplikaci ověřit své telefonní číslo, případně přidat několik informací. Jedinou funkcí je nouzové tlačítko. Pokud jste v nouzi např. po úrazu, stačí v aplikaci stisknout po dobu tří sekund tlačítko, které přivolá pomoc. Současně odešle vaši polohu, takže záchranáři budou přesně vědět, kde se nacházíte. Pomocí dalšího tlačítka lze dát najevo, že nemůžete hovořit, např. kvůli zranění. Aplikace funguje i tehdy, pokud jste vyčerpali data, neboť se zpráva zašifruje a zašle jako SMS. Takto lze přivolat i horskou službu, která obdrží přesné souřadnice, kde se nacházíte, což je v horském terénu velmi důležité. Takto lze horskou službu kontaktovat, i pokud nežádáte o její zákrok, ale potřebujete pouze konzultaci. I v tomto případě lze využít tlačítko „nemohu mluvit“, to dále nabídne nejčastější příčiny, tedy pád laviny, uvážnutí, bloudění nebo zranění v horském terénu.

Aplikaci lze plnohodnotně využít také při cestách do zahraničí. Ať už se chystáte do Rakouska, Maďarska nebo na slovenské hory, aplikace Záchranka bude při vašich cestách vždy připravena kontaktovat místní záchranné složky včetně odesílání informací o poloze a zdravotním stavu. Vše bez nutnosti stahovat a instalovat další aplikaci.

Elektronická kniha túr

V aplikaci je dostupná Elektronická kniha túr, do které se můžete zapsat. Přidáte, kam se chystáte, průchozí body, čas, kdy vyrážíte, a čas, kdy byste měli

FOTO: Pexels

dorazit, dále kontakty na někoho ze skupiny. Ještě než vyrazíte, obdržíte informace o podmínkách, které panují po cestě. Tím se túra zapíše do oficiálních systémů Horské služby, a pokud nepotvrdíte bezpečný návrat, aplikace zalarmuje dispečink horské služby.

Mapy.cz

Mapy online od Seznamu jsou k dispozici prostřednictvím webového rozhraní nebo přes aplikaci. Nabízejí toho opravdu hodně, a to i v zimě na horách. Pro přístup k těm nejlepším informacím přepněte vlevo nahoře do zimního režimu. Na mapách jsou označeny ski areály, běžecké areály a trati. Najdete zde také lyžařské rozcestníky, vleky, kopce a hory. Pokud si aplikaci stáhnete a před cestou vždy aktualizujete, nebudete potřebovat internet.

Která je to hora?

V horách si chceme užívat hlavně výhledu na nezapomenutelná panoramata. Jste si však opravdu jisti, která hora se jak jmenuje? Pomocí vám může

aplikace Peakfinder, která zjistí vaši polohu a pak vám pomůže identifikovat vrcholky nacházející se nedaleko. Stahujte z adresy www.peakfinder.org.

iSki Czech

Pokud se chystáte vyrazit na české hory, mohla by se vám hodit aplikace iSki Czech. Aplikace nabízí pohledy z webkamer z řady lyžařských středisek, dále aktuálními informacemi o sněhové pokrývce, umí zaznamenat pohybovou aktivitu na svahu díky funkci GPS tracker. Stahujte z play.google.com.

ČHMÚ+

ČHMÚ+ je šikovná a přehledná aplikace pro předpověď počasí od Českého hydrometeorologického úřadu. Poskytuje údaje z desítek meteorologických stanic u nás, dále si lze vybrat z několika způsobů zobrazení předpovědi včetně mapy s údaji o teplotách, srážkách, sněhové pokrývce, větru, oblačnosti a řadě dalších meteorologických jevů. Aplikace využívá kromě jiného také předpovědi z modelu Aladin.

POMÁHÁME SVÝM ČLENŮM

POMOC PŘI ŽIVELNÍCH
UDÁLOSTECH

Příspěvky (od ZO a OS KOVO)
na konto pomoci CELKEM:

20.466.635 Kč

postiženým poskytnuto:

9.508.900 Kč

stav konta k 31.12.2022:

11.084.314 Kč

celkem sociálních podpor

416

Odborový svaz KOVO již mnoho let poskytuje ze svého konta, tvořeného solidárními finančními prostředky, peněžní pomoc svým členům, kteří při živelních pohromách (povodeň, požár, vyplavení, vítr, krupobití, zásah bleskem, tornádo) utrpěli škody na svých bytech či rodinných domech.

Odborový svaz KOVO děkuje všem, kteří přispěli jakoukoliv formou na konto pomoci postiženým členům svazu při živelních pohromách, a věříme, že na tuto nezištnou a potřebnou pomoc se naši členové mohou vždy spolehnout

počet případů
sociální podpory

37

2020

660 000 Kč

vyplaceno

počet případů
sociální podpory

66

2021

2 912 000 Kč

vyplaceno

počet případů
sociální podpory

8

2022

377 000 Kč

vyplaceno

IT vycytávky

Josef Kůta

IT specialista
OS KOVO

Staré vzpomínky v novém kabátě

Mnozí z nás si pamatují na emcěčka, kazety, věháesky a také gramodesky. Nyní se sláva těchto černých „placěk“ opět vrací. U těch ostatních je mnohdy problém, na čem si je přehrát. Dnes si řekneme, jak ze starých vzpomínek můžeme vytvořit zajímavý dárek nebo alespoň jak si staré vzpomínky přehrát na nových technologiích.

Úvodem je třeba si říci, v jaké kvalitě a profesionalitě chceme naše dřívější vzpomínky na kazetách, deskách a jim podobných nosičích mít převedené. Digitalizaci lze rozdělit do dvou kategorií. Podomácku převedené materiály nebo svěření našich vzpomínek profesionálům.

Každá skupina má své výhody i nevýhody. Budeme-li si chtít vzpomínky převést tzv. podomácku, nikdy nedosáhneme tak kvalitních výstupů jako u profi firmy. Na druhou stranu nás převod stojí mnohem méně peněz a naše vzpomínky nikam neodnášíme. Pokud však chceme mít naprosto dokonalý požitek při následném prohlížení našich vzpomínek, je nezbytné je svěřit profesionálům. Tyto firmy mnohdy disponují technikou a technologiemi ve zcela jiných cenových řádech, než bychom si pořizovali domů, a zároveň svou dlouholetou praxí a profesionalitou nám mohou vzpomínky zrestaurovat od poškození, popraskání aj.

Chceme-li tedy zdigitalizovat nebo jak mnoho lidí říká převést naše materiály sami, měli bychom mít přehrávač, který nám odpovídající nosič umí v rozumné kvalitě přehrát. U VHS kazet videorekordér, u vinylových desek gramofon, u magnetofonových kazet magnetofonový stolní přehrávač, u diapositivů pak skenery s možností skenování diapositivů a negativů. Pro digitalizaci videozáznamů je nutná digitalizační karta. Ta se dá dnes pořídit již pod 1000 Kč (<https://www.alza.cz/technaxx-usb-2-0-video-grabber-tx-20-d2121925.htm>). Při propojení s počítačem pomocí USB a odpovídající aplikací převede náš analogový signál na digitální. Převádíme-li audio záznam, postačuje nám u naší zvukové karty, aby disponovala Line-In vstupem. Příslušným programem můžeme zaznamenat naše audio vzpomínky do digitální podoby. U digitalizace diapositivů většinou postačuje aplikace dodávaná spolu se scannerem.

FOTO: Pixabay

Najdou-li se mezi uživateli i fajnšmekři, kteří mají dostatečné množství volného času a chtějí si pak následný záznam upravit, zrestaurovat sami, lze využít v rámci postprodukce některý z programů. U následného zpracování zdigitalizovaných fotografií můžeme využít profesionálních programů od značek Adobe, Corel, ale zde pozor, cena mnoha grafických programů se pohybuje v řádech desítek tisíc. Je proto potřeba si propočítat, zda se nám to vyplatí. Mnohdy i méně drahé aplikace obstarají stejnou show jako ty drahé. Hovořím o programu Zoner Media Studio (<https://www.zoner.cz/objednavka>), který se dá pořídit za 1500 Kč na rok. Disponuje nejen velkým množstvím grafických nástrojů, ale pomocí něho můžeme pak vytvářet nejrůznější grafické dárky jako fotoknihy, kalendáře a mnoho jiných.

U audio-video záznamu je postprodukční práce poněkud náročnější - nejen na výkon počítače, ale i na softwarové vybavení a čas strávený úpravami. Opět zde můžeme hovořit o profesionálních programech (střížnách) od značek Adobe (<https://www.sw.cz/adobe-premiere-pro-cc-mp-eng-12-mesicu/>), Magix (<https://www.sw.cz/vegas-20-pro-esd/>), Pinnacle (<https://www.pinnaclesys.com/en/products/studio/>), Corel (<https://www.videostudiopro.com/en/products/videostudio/pro/>) nebo opět sáhneme po něčem levnějším, ale pro naše potřeby dostatečným. Za kvalitní a jednoduché program pro úpravy videa a zvuku s mnoha efekty, šablonami, animacemi, titulky aj. lze považovat

Wondershare Filmora. Program stojí necelé 2000 Kč a lze s ním upravovat video i audio záznamy a následně pak exportovat do desítek výstupních formátů. (<https://www.sw.cz/wondershare-filmora-12-pro-windows-celozivotni-licence/>)

Je potřeba si říci, kolik máme času pro jeho zpracování, protože každý analogový materiál se na digitální převádí v poměru 1:1, tedy kolik času zabírá záznam, tolik minimálně spotřebujeme na digitalizaci. Následně musíme připočítat cenu adekvátního softwaru, a pokud nemáme ani přehrávač, který by nám původní vstup přehrál, je potřeba zakoupit ještě ten. Mnohdy se při koupi musíme uchýlit k inzerátům nebo bazarům, protože již přehrávače v rozumných cenách v obchodě nezačneme. Kvalita těchto přehrávačů může být různá a může se i stát, že se vstupní materiál poškodí (pásky se zpětrhají, desky nenávratně poškrábou).

Nechceme-li se všim tím zaobírat a chceme mít jen nově zdigitalizovaný materiál našich starých vzpomínek v mnohem lepší kvalitě, než bychom digitalizovali doma, svěřme naše materiály profesionálům. Tyto firmy nejenže mají velkou praxi s těmito digitalizacemi, ale zároveň mnohem kvalitnější a dražší technické vybavení, které dokáže u fotografií odstranit praskance a stabilizovat obraz, u video materiálu stabilizovat a vyčistit obraz a zvuk a u audio materiálu odstranit šum, upravit zvukovou dynamiku a hezky každou skladbu rozstříhat na jednotlivé skladby, tracky. Můžete využít např. služby firmy DIGITÁLNÍ PŘEVODY (<http://digitalizace.lucasdesignstudio.cz/>). Nejste-li z Prahy a okolí, lze využít i zaslání vstupních materiálů nebo najít nějaké podobné firmy ve svém okolí.

Své vzpomínky bychom neměli ztratit a uchovávat si je nejen v naší mysli, ale i pro generace další.

◆	CHLAPECKÉ JMÉNO	BIBLICKÁ KRAJINA	ANGL. HLOUBKA	ZAČÁTEK TAJENKY	◆	ZDE	BARVIVO NA VEJCE	VESELO	◆	HLAVNÍ MĚSTO GRUZIE	SLEDY	LATINSKÁ SPOJKA A	KONEC TAJENKY	◆	POHOŘÍ V JUGOSLÁVIÍ	ANGL. SCIFISTA ARTHUR CECIL	ANGL. BANYAN	
ZÁKLADNÍ ČÍSLOVKA						TEDY (NÁŘEČ.)				ČÁST PLODNICE VYŠŠÍCH HUB					MPZ KONGA BRAZZA-VILLE			
JEMENSKÝ PŘÍSTAV						DOMÁCKÝ UVE UKAZOVACÍ ZÁJIMENO				SÍDLO V JIŽ. VIETNAMU OKR. NÁR. VÝBOR					SPZ ŮSTÍ NAD LABEM MUŽ. JMÉNO 26.4.			
ŠEPTÁNÍ						ROTAČNÍ TĚLESO ŘÍMSKÝCH 1104									DRUH KVĚTENSTVÍ			
ANGL. HYMNA						ANGLICKY POUZE IZOLAČNÍ LEPENKA									PRCHAVÉ LÁTKY OKR. MUZEUM (ZKR.)			
◆	BĚH	LOVCI VAVŘÍN (BÁSN)						ŘÍMSKÁ 6 KÓD LITVY							PILA ZN. HLINÍKU			
OBYDLÍ VČEL			NÁŠ SOCHAŘ TAM NĚKDE					OSAMOCENO							OBĹÍ	NÁZEV ZNAČKY DUSIKU OKLAMAT		
SMLOUVAT								ŘÍMSKY 49							SPZ RYCHLOVA N. K. BÝVALÝ NÁZEV BENINU		JENOM (NÁŘEČ.)	DOSNA
TMAVÉ ČERVENĚ						NÁŠ KRITIK DIVADELNÍ	ROČNÍ PÁNOVNICKÝ DŮCHOD											
SKICA																		
◆	KOVOVÝ HŘEB (ZDROB)	ZÁCHYT NOHY HOROLEZCE HUDEBNÍ VYDAVATEL.																
SVĚTOVÝ POHÁŘ			POHOŘÍ NA KRĚTĚ UZÁVĚRY															
DRŮGA Z ROSTLINY KOKA																		
OBSCÉNNÍ								INICIÁLY KRÁSNOHORSKÉ	MALÁ BLÁNA	EVROPAN	SPZ KOŠICE-MĚSTO KAZASKÉ TERÉNNÍ DOSŤIHY					DOMÁCKÝ OTAKAR	BAZE DAT (ZKR) ŮSTÍ N. ORLICÍ	
JMÉNO HERCE PITTA						PROSIT PLOŠNÁ MÍRA												
KOKOSOVÁ HMOTA						DOUŠEK (NÁŘ.) LENOCHOD TRÍPRSTÝ												
PLANETKA							ZN. ARSENU RUSKÝ SOUHLAS				UJEZDĚNA CESTA (NÁŘ.) ČÁST DÍLA (SKLADBY)						ZKR. DIVADLA SATIRY LĚK STARŠÍ	
◆	ARABSKÝ ASTRO-NOM	OZN. LET. VENEZUELY RUSKÝ REVOLUCIONÁŘ				KÓD INDOHÉŠIE NEVYŘÍZENÉ SPISY			ARDENNES SPZ PRAHY								PAPEŽSKÁ POKRÝVKA HLAVY	BILKOVINA VE SVALOVÝCH VLÁKNECH
ZN. TELLURU			SLOVEN. IR NEVZOROVANÍ			PRYSKYŘICE Z AUSTRIJ DŘEVINY BEZ KMENŮ											ALBÁNSKÁ TISK. AGENTURA TU MÁŠ	
NÁZOR							GHANSKÝ KMEN POZDRAV											
SENA								SEVERSKÉ ZVÍŘE OZNÁČENÍ LETADEL ŘECKA										
SLOVEN. IROVĚ						TŘESENÍ (ZAST.)				ASPIK							ZKR. SOUVĚZDÍ ERIDANUS	
◆						ANGLICKY OČI				FR. ŘEKA								ANGL. MUŽ

**Pour féliciter
2023**

SPRÁVNĚ ZNĚNÍ TAJENKY Z ČÍSLA 21: Nejtěžší je odpovídat na mlčení.

Správně luštil a potřebné štěstí při losování měl Petr Kopřiva z Brna. Blahopřejeme! Získává výhru od vydavatelství Enigma, které připravuje naši křížovku a je také vydavatelem časopisu Křížovky pro každého, jehož další čísla vycházejí 17. a 31. ledna. Na tajenku z tohoto čísla čekáme do 30. ledna 2023 na doručovací adrese redakce nebo na e-mailu: novakova.miloslava@cmkos.cz.

Vydává OS KOVO > iČO: 49276832 > Redakční uzávěrka ve čtvrtek před dnem vydání v 11 hodin > www.oskovo.cz > Redakce: šéfredaktor Jiří Mareček, 602 354 235, marecek.jiri@cmkos.cz; redaktorka Michaela Kadlecová, kadlecova.michaela@cmkos.cz; tajemnice Miloslava Nováková, 775 670 721, novakova.miloslava@cmkos.cz > Adresa redakce a vydavatele: nám. W. Churchilla 2, 130 00 Praha 3 > Grafická úprava: Daniel Adam > Vydáno ve vydavatelství Enigma, s. r. o. > Objednávky výtisků redakce > Nevyžádané rukopisy, fotografie a kresby se nevracejí > Za obsah inzerce redakce nezodpovídá > Podávání novinových zásilek povollia Česká pošta, s. p., odštěpný závod-Praha, Čj. nov. 6094/96 ze dne 20. 8. 1996 > ISSN - 0332-9270 > MK CR E 4605